

باقری، محمد، ۱۳۵۲ تیر -

شناسایی عوامل کلیدی موثر بر تمکین مالیاتی مودیان بر اساس مدل سه شاخگی / نویسنده محمد باقری؛ ویراستار طاهره میرصفی.

تهران: نسل نواندیش، ۱۳۹۴.

۱۷۶ص: مصور؛

۹۷۸-۹۶۴-۲۳۶-۶۷۳-۶

قیپا

مالیات -- ایران -- جمع آوری

میرصفی، طاهره، ۱۳۶۲/۳/۲۳، ویراستار

۱۳۹۴ HJ2۹۲۰/۲/ب ۹ش ۹

۳۳۶/۲۰۰۵

۳۸۹۰۷۹۹

شناسایی عوامل کلیدی موثر بر تمکین مالیاتی مودیان بر اساس مدل سه شاخگی

نویسنده: محمد باقری

ویراستار: طاهره میرصفی

صفحه آرا: الهه ایمنی

طراح جلد: ندا ایمنی

ناشر: نسل نواندیش

شمارگان: ۲۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۳۹۴

قیمت: ۹۹۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۶-۶۷۳-۶

ISBN: 978-964-236-673-6

کتاب‌های مورد نیاز خود را از فروشگاه انتشارات نسل نواندیش تهیه فرمایید.

نشانی فروشگاه نسل نواندیش: میدان ولیعصر - ابتدای کریمخان - پلاک ۳۰۸

تلفن: ۹ - ۸۸۹۴۲۲۴۷

www.naslenowandish.com

info@naslenowandish.com



naslenowandish

انتشارات نسل نواندیش

<https://telegram.me/naslenowandish>

فهرست مطالب

۱۷	پیش‌گفتار.....
----	----------------

فصل اول: کلیات

۲۱	بیان مسئله.....
۲۲	اهمیت و ضرورت پژوهش.....
۲۴	اهداف پژوهش.....
۲۵	سوالات پژوهش.....
۲۵	فرضیات پژوهش.....
۲۶	رجوع نظری پژوهش.....
۲۶	مدل پژوهش.....
۲۷	قلمرو پژوهش.....
۲۸	تعریف متغیرهای پژوهش.....
۳۵	ساختار پژوهش.....

فصل دوم: مبانی نظری و سینه‌ی پژوهش

۳۸	بخش اول: مبانی نظری تمکین مالیاتی.....
۴۰	پیشینه مالیات در ایران.....
۴۴	انواع مالیات.....
۴۶	عوامل موثر در رشد درآمدهای مالیاتی.....
۴۹	مدیریت کارآمد مالیاتی.....
۵۱	فرهنگ مالیاتی.....
۵۳	تعریف فرار مالیاتی.....
۵۵	وضعیت فرار مالیاتی در ایران.....
۵۵	وضعیت فرار مالیاتی در سایر کشورها.....
۵۶	وضعیت هزینه وصول مالیات در ایران.....
۵۸	اقدامات انجام‌شده در خصوص فرهنگ مالیاتی در ایران.....
۵۹	جرایم مالیاتی و تمکین.....
۶۱	خوداظهاری و تمکین مالیاتی.....
۶۴	وضعیت خوداظهاری در ایران.....
۶۸	تمکین مالیاتی.....
۶۹	خودتشخیصی مالیاتی و اطلاع‌رسانی.....
۷۱	تحلیل رفتارهای تمکین.....

شناسایی عوامل کلیدی موثر بر تمکین مالیاتی مؤدیان

۷۲	شناخت تأثیرات سیستم مالیاتی.....
۷۵	بخش دوم: پیشینه پژوهش.....
۷۸	پیشینه داخلی.....
۸۴	پیشینه خارجی.....
	فصل سوم: روش پژوهش
۹۱	متغیرهای پژوهش.....
۱۰۰	اعتبار و روایی ابزار تحقیق.....
۱۰۰	پایایی پرسشنامه.....
۱۰۱	پارامتر پرسشنامه.....
	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها
۱۰۵	بخش تحلیل - توصیف.....
۱۰۵	ویژگی‌های جمعیت‌شناختی کارکنان.....
۱۱۲	ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مؤدیان مالیاتی.....
۱۱۸	بخش تحلیل استنباطی پرسش.....
۱۱۸	فرضیه اول.....
۱۲۴	فرضیه دوم.....
۱۳۱	فرضیه سوم.....
۱۳۷	اولویت‌بندی عوامل موثر بر تمکین مالیاتی.....
	فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۱۴۱	فرایند پژوهش.....
۱۴۲	نتایج فرضیات.....
۱۴۵	پیشنهادهای پژوهش.....
۱۴۸	محدودیت‌های پژوهش.....
۱۴۹	منابع فارسی.....
۱۵۳	منابع انگلیسی.....
۱۵۵	پیوست‌ها.....
۱۵۷	پیوست اول: پرسشنامه.....
۱۶۵	پیوست دوم: خروجی‌های آزمون‌های نرم‌افزار SPSS.....
۱۷۵	Friedman Test.....

فهرست جدول‌ها

جدول ۱-۲: شرح هزینه‌های مالیاتی سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۵.....	۵۸
جدول ۲-۲: شرح هزینه‌های وصول درآمدهای مالیاتی سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۵.....	۵۸
جدول ۳-۲: مالیات سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۴.....	۶۷
جدول ۳-۱: برآورد حجم یا اندازه نمونه از جامعه.....	۹۵
جدول ۳-۲: متغیرهای جمعیت‌شناختی پرسش‌نامه مؤدیان مالیاتی.....	۹۷
جدول ۳-۳: متغیرهای جمعیت‌شناختی پرسش‌نامه کارکنان اداره کل امور مالیاتی مرکز استان.....	۹۸
جدول ۲-۴: ضریب همبستگی.....	۹۹
جدول ۳-۵: اعتبار پرسش‌نامه.....	۹۹
جدول ۳-۶: آلفای کرونباخ پرسش‌نامه‌ها.....	۱۰۲
جدول ۴-۱: توزیع جنسیت کارکنان.....	۱۰۵
جدول ۴-۲: توزیع سن کارکنان.....	۱۰۶
جدول ۴-۳: توزیع تأهل کارکنان.....	۱۰۷
جدول ۴-۴: توزیع تحصیلات کارکنان.....	۱۰۸
جدول ۴-۵: توزیع سابقه خدمت کارکنان.....	۱۰۹
جدول ۴-۶: توزیع نوع استخدام کارکنان.....	۱۱۰
جدول ۴-۷: توزیع درآمد ماهیانه کارکنان.....	۱۱۱
جدول ۴-۸: توزیع جنسیت مؤدیان مالیاتی.....	۱۱۲
جدول ۴-۹: توزیع سن مؤدیان مالیاتی.....	۱۱۳
جدول ۴-۱۰: توزیع تأهل مؤدیان مالیاتی.....	۱۱۴
جدول ۴-۱۱: توزیع تحصیلات مؤدیان مالیاتی.....	۱۱۵
جدول ۴-۱۲: توزیع نوع کسب و کار مؤدیان مالیاتی.....	۱۱۶
جدول ۴-۱۳: توزیع میزان مالیات‌دهی در سال توسط مؤدیان.....	۱۱۷

جدول ۴-۱۴: آمارهای مربوط به آزمون کولموگروف اسمیرنف.....	۱۱۸
جدول ۴-۱۵: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۱۹
جدول ۴-۱۶: نتایج آزمون دوجمله‌ای.....	۱۱۹
جدول ۴-۱۷: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۰
جدول ۴-۱۸: نتایج تحلیلی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۱
جدول ۴-۱۹: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۲
جدول ۴-۲۰: نتایج تحلیلی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۲
جدول ۴-۲۱: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۳
جدول ۴-۲۲: نتایج تحلیلی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۳
جدول ۴-۲۳: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۴
جدول ۴-۲۴: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۴
جدول ۴-۲۵: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۵
جدول ۴-۲۶: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۶
جدول ۴-۲۶: نتایج تحلیلی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۶
جدول ۴-۲۷: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۷
جدول ۴-۲۸: نتایج تحلیلی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۸
جدول ۴-۲۹: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۹
جدول ۴-۳۰: نتایج تحلیلی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۲۹
جدول ۴-۳۱: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۳۰
جدول ۴-۳۲: نتایج تحلیلی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۳۰
جدول ۴-۳۳: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۳۲
جدول ۴-۳۴: نتایج آزمون دوجمله‌ای.....	۱۳۲
جدول ۴-۳۵: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۳۳
جدول ۴-۳۶: نتایج تحلیلی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۳۳
جدول ۴-۳۷: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای.....	۱۳۴

فهرست

- جدول ۴-۳۸: نتایج تحلیلی آزمون دوجمله‌ای ۱۳۵
- جدول ۴-۳۹: نتایج توصیفی آزمون دوجمله‌ای ۱۳۶
- جدول ۴-۴۰: نتایج تحلیلی آزمون دوجمله‌ای ۱۳۶
- جدول ۴-۴۱: نتایج مربوط به عوامل موثر بر تمکین مالیاتی ۱۳۷
- جدول ۴-۴۲: نتایج مربوط به عوامل موثر بر تمکین مالیاتی ۱۳۸

فهرست نمودارها

- نمودار ۴-۱: توزیع جنسیت کارکنان ۱۰۵
- نمودار ۴-۲: توزیع سن کارکنان ۱۰۶
- نمودار ۴-۳: توزیع تأهل کارکنان ۱۰۷
- نمودار ۴-۴: توزیع تحصیلات کارکنان ۱۰۸
- نمودار ۴-۵: توزیع سابقه خدمت کارکنان ۱۰۹
- نمودار ۴-۶: توزیع نوع اس‌حدا کارکنان ۱۱۰
- نمودار ۴-۷: توزیع درآمد ماهانه کارکنان ۱۱۱
- نمودار ۴-۸: توزیع جنسیت مؤدیان مالیاتی ۱۱۲
- نمودار ۴-۹: توزیع سن مؤدیان مالیاتی ۱۱۳
- نمودار ۴-۱۰: توزیع تأهل مؤدیان مالیاتی ۱۱۴
- نمودار ۴-۱۱: توزیع تحصیلات مؤدیان مالیاتی ۱۱۵
- نمودار ۴-۱۲: توزیع نوع کسب و کار مؤدیان مالیاتی ۱۱۶
- نمودار ۴-۱۳: توزیع میزان مالیات‌دهی در سال توسط مؤدیان ۱۱۷
- نمودار ۵-۱: مدل روش‌شناسی اجرای پژوهش ۱۴۱

پیش‌گفتار

مالیات یکی از مداخلات حاکمیت دولت‌ها است. اگر ایجاد عدالت اجتماعی، توزیع متناسب بارها، کاستن از شکاف درآمدی بین اقشار مختلف جامعه، تثبیت قیمت‌ها، کاهش بیکاری، رونق اقتصادی، افزایش سرمایه‌گذاری، کاهش تورم و حمایت از تولیدات از مهم‌ترین اهداف دولت‌ها دانسته، دولت‌ها از انواع سیاست‌های مالیاتی در راستای تحقق اهداف مذکور، می‌توانند بهره‌مند شود؛ همچنین اگر برای یک نظام مالیاتی مطلوب، دادوستد (دریافت و پرداخت) در نظر بگیریم تأمین رضایت افرادی که اقدام به پرداخت مالیات می‌کنند، به‌عنوان دریافت‌کننده چنین نظام مالیاتی، باید مورد توجه قرار گیرد. بنابراین یکی از الزامات و بحث‌های کارآمدی نظام مالیاتی، تبیین شرایط رضایت افراد در اخذ مالیات است. در این راستا تمکین مالیاتی مؤدیان، یکی از مهم‌ترین مسائل مرتبط با مقایسه رضایت افراد مطرح می‌شود که باید در مورد عوامل موثر بر آن شناخت داشت. این پژوهش با هدف شناسایی عوامل کلیدی موثر بر تمکین مالیاتی مؤدیان بر اساس مدل سه‌شاخگی در اداره کل امور مالیاتی مرکز تهران انجام شده است. برای این پژوهش ۳۸۵ نفر از مؤدیان و ۳۱۷ نفر از

کارکنان این اداره انتخاب شده و به پرسش‌نامه پژوهش پاسخ داده‌اند. سپس برای بررسی روایی پرسش‌نامه از نقطه‌نظرات متخصصان و خبرگان استفاده شده و برای بررسی پایایی پرسش‌نامه از آلفای کرونباخ استفاده شده، بنابراین پرسش‌نامه از روایی و پایایی لازم برخوردار است. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های تحقیق توسط نرم‌افزار SPSS به این شرح است که آزمون کولموگروف اسمیرنوف نشان داد که توزیع متغیرهای تحقیق نرمال بوده و نتایج آزمون دوجمله‌ای نیز نشان می‌دهد که عوامل ساختاری (مولفه‌های سه‌گانه عوامل مربوط به صنعت، فرایندهای اجرایی و ساختار اداری مالیاتی)، عوامل رفتاری (مولفه‌های چهارگانه هنجارهای فرهنگی، عوامل مدیریت رفتار کادر تشخیص مالیات و کیفیت خدمات)، عوامل زمینه‌ای (مولفه‌های سه‌گانه عوامل اقتصادی، عوامل سیاسی و عوامل قانونی) بر تمکین مالیاتی مؤدیان اداره کل امور مالیاتی مرکز تهران تاثیرگذار است؛ همچنین نتایج آزمون فریدمن نیز نشان می‌دهد که از نظر کارکنان در بین عوامل موثر بر تمکین مالیاتی، عوامل رفتاری در اولویت اول، عوامل زمینه‌ای در رتبه دوم و عوامل ساختاری در رتبه سوم قرار دارد و از نظر مؤدیان سه عامل ساختاری، رفتاری و زمینه‌ای از اهمیت یکسانی برخوردار است.